

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)

Joi
11 Sept. st. v.
23 Sept. st. n.

Va esi joi'a si duminéc'a.

Redactiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 69.

ANUL XVI.

1880.

Pretiu pe unu anu 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de anu 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de anu 2 fl. 70 cr.
Pentru Români'a 2 galbeni.

O mirésa si doi miri.

— *Novela.* —

(Urmare.)

Sórele cadea sub culme. Uşa fuioru de radia mai lasase asternutu pe cóstele pălănelu, și mam'a privia după el cu ochii în lacrime.

Erá o femeia din zilele betránilor. Conceptele ei fizice nu serviau mai departe decât, că acelu sóre ce a colindaúu lumea dela resaritu pâna la apusu în tóta sér'a rentórna la Dumneđu și dá séma de ceea ce a vedutu în lume.

Sórele a vedutu lacrimele ei, el va referá, și Dumneđu va scí.

Se rogá lui Dumneđu, ajutorá seracii, ținea postul, dá prescuri. — Dumneđu e bunu și dreptu.

Și Dumneđu e dreptu!

Credint'a și rugaciunea nu ne înșela! Ne 'nșela ómenii, ne 'nșelánu noi énsine; dar credint'a și rugaciunea nu. Dumneđu e dreptu.

Gradin'a casei, está spre câmpu. Prin gradina erá o carare dela câmpu în satu. Cine nu voiá a încungiúră pe drumu, viniá pe carare în satu.

Pe acésta carare, în dreptul sórelui se ivi unu omu.

Se vedea obositu de arșit'a sórelui, albitu de pulver, dar pașii lui erau repedi. Siliá fórte.

Betrán'a își puse mân'a la ochi a-i scuti de sóre și privia spre el.

Póte éste unu caletoriu. Óre nu-i va scí spune ceva de Jonit'a ál ei?

Statú așá, — și caletoriul sosi în apropiarea ei.

Hainele-i erau purtate și pulveróse, fačí'a lui, o farmarțiala — négra de sóre; dar pe acea fačí'a se dá ceva simpaticu, ceva placutu și doiosu.

Statúra ambii fačí'a 'n fačí'a.

Betrán'a nu cunoscea pe caletoriu, dar nu scíu ce éstá i viniá de dragu, și i se pareá — ori cá-su sudu, ori cá-su lacrime, dar i se pareá cá din ochi i se ársa niște picuri mari pe fačí'a 'n jos.

— Mama! — díse el.

Biét'a mama scóse unu glasu, unu glasu ce nu sémena nici cu unu versu pe paméntu.

Nu se póte descrie acéstu glasu, nu este cuvéntu pentru el în limbile ómenilor; nu este instrumentu musicalu sé-l poti imitá, nu e artistu sé-l póta derivá și studíá, — e glasul bucuriei unei mame vedéndu-si copílu pe care l'a cređutu mortu.

Unu glasu debílu, tremurátoru, apoi a cađutu — nu jos; bračíul vigorosu alui Jonit'a o prinse și o strínse la pectú.

V.

Faim'a de mórtea lui Jonit'a s'a lațitu, nímenea nu-l mai credea víu.

Tinerul Joni scorni faim'a sé-si cáștíge pe Lena, sdrobíndu dóue ánimi sincere și bune: a mamei și a amantei.

Dar Dumneđu e dreptu. Faim'a e o infamía, Jonit'a e víu.

Íntunecase deja când serman'a mama își reveni în ori.

Șeede lângá mésa, Jonit'a lângá ea.

Fací'a mamei erá palida ca cér'a, fačí'a lui Jonit'a erá smolita. Pe fačí'a mamei se vedea luminádu bucuri'a ca o gloria sánta, dar pe fačí'a lui Jonit'a se vedea unu velu de noru.

— Mama draga, ce face Lena? — întrebá el; și pe graiu i se vedea emoțiunea íntima.

Betrán'a tacú și-si facú lucru sé evite respunsul.

— Ce face Lena, mama draga? — mái repetá fiul ei.

Betrán'a suspiná greu.

— Hei... face și ea... Și se 'ntórse eu fačí'a cátra unu paréte și șterse lacrimele ce o inundara.

— Mama, pentru Dumneđu! — esclamá Jonit'a.

— Lasa, fetul-meu... ce a fost, a trecutu. Dumneđu e bunu pentru toti; nu e padurea dintr'unu lemnu. Jonit'a senți cá i trece unu fluentu repede prin véne, unu fulgeru ce-l ameți.

Privi unu tímpu când la mama-sa când în zarea focului. Mái pe urma își plecá capul pe mána, scóse unu suspínu greu, și dadú cursu unui șíru de lacrime ferbinte.

— Mama, — díse dupa unu tímpu, — súm barbatu, scíu când sé me luptu și când sé me 'npacu cu sórtea; spune-mi ce scíi, spune-mi de ea, spune-mi de Lena mea cea scumpa...

Bun'a mama suspiná cu durere, apoi se puse lângá el și i spuse povestea tóta, o poveste ce 'nchéga sângele în véne.

Când auđi de suferínțele Lenei — fačí'a-i rosíá; dar când auđi de intríg'a junelui Joni, deveni palídu ca mórtea, și 'n ochii lui ardeau dóue flacari, și 'n cele dóue flacari presemnele unei fatalități.

Ín acéstu momentu se auđi din satu hor'a, hora vesela, ce resuná prin nópte.

— Audu hor'a, mama, — díse Jonit'a, ascultádu la ferésta.

— Lasa-o 'n pecate, fetu-meu. Mái bine nu o-ai auđi. Aceea e hor'a nuntii.

(Va urmá.)

V. R. Buticescu.

S A L O N U :

Petreckeri la Hatieg.

(„Festivitate populară“ și „Balu de elita“.)

Stimate Domnule Redactoru !

Societatea damelor de ambulantiă „Crucea roșia“ înființată încă în anul trecut la Budapesta sub marele patronaj al Maj. Sale regin'a Elisabeta, își are și aicea despartimentul seu, care până acuma numera unu frumosu numeru de membre. Acestu despartimentu decidându la prima sa conchiamare sporirea fondului Societății, alese spre scopul acesta din sinul seu unu comitetu administrativu cu insarcinarea de a arangiă succesive baluri, serate musicale etc. Seria acestor petreckeri se deschise prin „Festivitatea poporului“ și a unui „Balu de elita“, ambele arangiăte duminica în 12 septembrie st. n. a. c.

„Festivitatea poporului“.

Temerea pentru bun'a reușire a festivității ce cuprinsese comitetul încă de diminiția, din caus'a ploiei, ce încă în ser'a zilei precedente începù, cătra amedi disparù cu incetul, de orece nourii resfirându-se, ceriul se însenină, și sôrele ierasi aparù în tóta pomp'a sa.

La 2 ore p. m. împușcături de trăscuri anuciara poporului începerea festivității, și în scurtu îl și vedûramu undulându pe strad'a care conducea cătra gradin'a bine întocmita scopului a ospetariei „la Podu“. Plecai și eu acolo în societatea unui vechiu amicu al meu, pe care nu-l vedûsem de multu, și pentru a cărui cercetare me aflam chiar aicea; la intrare furemu cu cea mai mare afabilitate întimpinati din partea comitetului, și condusi la locul de dantiu, unde deja poporul în frumosu numeru presinte își petrecea cu animositate rara la frumosul dantiu „Hatiegan'a“.

Cu acêsta festivitate eră în legatura și unu „Bazar“, la care pentru unu pretiu bagatelu se serviă din partea damelor comitetului și a damicelelor anume rugate pentru primirea acestui rol, cele mai mari bunătăți gastrice, trimise gratuitu scopului din partea membrilor despartimentului. Placuta impresiune faci aicea asupra nôstra privirea damelor și damicelelor, cari împodobite cu câte unu siurtiu albu pe acărui peptu purtau ca insigne o cruce roșia, oferiau cu ore-care confidentia și afabilitate neforțiată — diferite obiecte spre vëndiare, dintre cari multe prin marinimi'a cavalerilor s'au solvit mai pe sus decât valoréza; așá d. e. o damicela cu ore-care superbia imi aretá unu taleru care îl obtinù pentru o perseca; alta iera a vëndutu mai multe aprindiore cu câte 10 și 20 cruceri una, tinerilor fumatori etc. etc. Mai multu înse am admiratu perseverantia și desteritatea ce inzeștrau aceste fiintie dragalase, cari fãra crutiare de sine, alergau spre drépt'a și stâng'a, pentru ca cu cea mai mare acuratetia să satisfaca întru deplinu dorintielor tuturor.

Întrebându pe o damicela din apropiare, ce eră tare diligenta, că nu este cumva obosita de atâta serviciu, imi dadù cu cea mai mare amabilitate urmatoriul respunsu:

— Nu, domnule, din contra nôue ne causéza cea mai mare placere acestu serviciu, și nu crutiãmu nici o ostenela, când venitul este menitu unui scopu atât de nobilu.

Multãmitu fiindu cu respunsul capetatu, întrebai pe amicu meu de numele acestui crinu inocentu și-mi spuse, că este graçios'a dșora Aurelia Filipescu; totu dñsului am de a multãmii și numele urmatorelor dómne și dșore cari funcționara la acêsta festivitate.

Dómnele: Nemes, președint'a despartimentului, e afabil'a socia a dlui jude singularu din locu; graçios'a dn'a Lucretia Borha, vice-președinta; Bersanu, Ivascu, Romanu, Gyertyánffy, Mina Ratiu, Sofia Peovicu, Mescu, Csonka, Munteanu, Vlad, Stern și domnișorele: Fira Balasiu, Novacu, Susana Popescu, surorile Clara și Susana Heyos, Kosa Ilona, Lucretia Munteanu, Zacharias Rosa și Mina Popescu; cu deosebita placere priviam la generațiunea mai crudutia din seculu frumosu; ieta și o ghirlanda de pupi de rose: coconitiele Emilia și Elena Romanu, Etelca Vots și surorile Bogdanfy.

Festivitatea care a reușitu splendidu și dela care n'a lipsitu nimica ce pôte deschide inim'a omului spre desfetare, a duratu pâna târziu ser'a, când apoi ne desparțiramu pentru a ne întâlni peste o ora ierasi la

B a l u I

care se arangiă în simpl'a dar cu bunu gustu decorat'a sala a otelului „Mielul de aur“.

Pe la 9 ore pașiramu în sal'a de balu. La intrare stateau niște tineri cari primiau ospetii, și cari cu o curtoasitate delicata conduceau damele în sala. Publicul și aicea a fost în frumosu numeru adunatu. Secul frumosu și-a tramisu pe cele mai frumoșe și seducătoare representante, cari cu ânima palpitânda așteptau momentul când music'a va dá semnalul că dantiul începe.

Acel momentu încă sosi, și abiã resunara primele acorde a frumosului vals „Camelii“ de C. G. Porumbescu, când parechi dupa parechi începura a undulã în cercurile lui fantastice. Eră o placere a privi acêsta junime saltătoare.

Valsului urmara alte jocuri: tremblante, Hatiegan'a, polca mazurca („Din'a Dunarei“) de C. G. Porumbescu, Csárdás și Quadrille, cari tôte se dantiara cu mare animositate.

Cu placere trebue să amintescu, că lucsul a fost eliminatu ce totul în acêsta sera, de orece tôte damele erau îmbracate simplu, dar cu celu mai bunu gustu.

Din frumos'a ghirlanda de dame ce-au decoratu acestu balu, afara de cele deja cunoscute dela festivitatea poporului, cari fãra excepțiune participara și aicea, aflai încă numele urmatorelor: Maria Șelariu, Beu, Fira Serafin, Olteanu și Fira Fagarasiu.

Dvôstre, amabile cetitoare, abiã veti așteptá a ve spune, că cine a fost regin'a balului? și eu ve marturisescu, că tôte, căci tôte ne cucerira și încântara prin frumsétia și farmecul lor.

Resultatul materialu al ambelor petreckeri să fia indestulitoru, cum audu s'a încassatu la olalta peste trei sute florini.

În or'a de repausu ne aședaramu la mesele încarcate, unde music'a ne delectá cu mai multe piese naționale române și magiare. „Ah! lasa-me în pace“ de C. G. Porumbescu și „Doi ochi“ de Ventura produsera mare efectu și trebuira repețite.

Dupa pausa jocurile se continuara cu mare entusiasmu pâna cătra ziua, când apoi cu totii rentornaramu acasa — spre a ne leganá mai departe în braçiele acelei visări.

Cugetu, că am scrisu destulu, cauta dara se încheiu, gratulându comitetului pentru succesul splendidu și multãmindu-i totu odata și pentru procurarea unei nopți atât de placute.

Unu participantu.

Scrisori din Budapesta.

(Caletori'a Domnitorului Carol I. — Junimea româna. — Contele V. Bismarck. — Teatrul germânu.)

Domnitorul României se aștépta pe la finea lunii septemvre în Budapesta. Pe atunci monarcul nostru și inspectorul armatei, archiducele Albrecht, inca vor sosi

aici. Din partea autorităților militare, și din partea guvernului, va avea Suveranul român primirea cea mai bună. Dar corporațiunile deosebite din partea populației, precum se crede, nu vor avea primire; de oarece Domnitoriul României caletoresce „incognito“, și abia va petrece două zile în mijlocul nostru. Junimea română prin urmare nu va avea ocaziune de a putea fi primită; precum nu fu primită nici junimea din Viena.

Din începutul anului școlastic a rentornatu și studenții universitari dela facultățile deosebite. Până acum avem aici 40—50 de tineri români, și societatea de lectură „Petru Maior“ încă și-va putea continua activitatea, întreruptă sub decursul vacanței, pe la capetele lunii curinte.

Junele conte Vilelmu de Bismarck, după petrecere de cinci săptămâni la băile Herculiane din Mehadia, s'a rentorsu în Budapesta, și de aici merse la Terebes ca oșpele contelui Andrassy. Junele Bismarck, în urm'a consultărilor unui medicu din Viena cercetă băile dela Mehadia, și întrebuintă cur'a după sfaturile dlui dr. Popoviciu, prin carele face cunoscintă cu societatea română de acolo, în mijlocul careia s'a simțitu în deosebi bine.

Cestiunea teatrului nemțescu a agitat spiritele câteva zile, până când la 16 l. c. reprezentanții municipale cu 77 voturi contra 76 au decisu, că nu va da concessiune „Banței fonciare de Viena“ pentru reînființarea teatrului germanu. Pe lângă netoleranții din partea maghiarilor, care ca totdeauna și de asta-data s'a doveditu în modul cel mai eclatantu, este de însemnat și indolenții a cea mare a burgosiei nemțesci, care ocupata cu desevășire în afacerile ei materiale, nu cugeta de felu la interesele ei naționale.

Teatrul nemțescu mai are și alte calamități afara de indolenții a publicului germanu. În anul 1854 marele teatru germanu de aici fu prăd'ă focului. În urm'a acestui incidentu s'a edificatu unu altu teatru într'o stradă strimta din suburbiul numitu „Leopoldstadt“. Când acesta eră a se reculege, se schimbă sistem'a, veni la putere regimul ungurescu, care esoperă pentru teatrul naționalu maghiaru subvențiune anuală de un'a sută de mii fl. din civillista, și cinci-zeci de mii fl. suma anuală votata de diet'a Ungariei. Cu acest'a subvențiune colosală, și cu teatrul popularu maghiaru, patronatu de municipiul capitalei, teatrul nemțescu n'a pututu ține concurența! Astfel că în primăver'a acest'a bancrotă cu totul, și „Banța fonciară din Viena“ cumperă prin licitațiune edificiul. Așa deveni apoi teatrul germanu în mână unei banci puternice din Viena, dela care reprezentanții municipale denegă concessiunea, sub pretextul, că e banca străina, și că cetățenii germani n'a recursu ei însii pentru reînființarea acestui teatru.

Decisiunea municipală va fi apelata la ministeriu, și astfel cestiunea se va tragană încă multu timp. Înse cu indolenții a publicului germanu de până acum, și fără subvențiune și spriginu de ajunsu, nu este mare speranția, că teatrul germanu, de și avându concessiune, va putea prospera multu timp! *Cor. ord.*

C e e n o u ?

Maj. Sa regele a plecatu din Cernauti la 18 l. c. și, pretotindene primitu cu mari ovațiuni, a sositu la 19 l. c. în Gödöllő, de unde a mersu pe o ță la Budapesta. De acolo va merge la Czegled și apoi la Cincibiserici, pentru ca să asiste la manevrele din acele locuri. Pretotindene se facura pregătiri pentru o primire strălucită.

Moștenitorul de tron Rudolff s'a rentorsu din Berlin la Viena și a mersu de-adreptul la Schönbrunn. La Berlin a fost întâmpinatu în continuu de ovațiuni demonstrative, dar la manevre i s'a întâmplatu și unu

accidentu neplacutu; a cățutu de pe calu și a facutu o ușora sderiatura la picioru, cu toate aceste înse încă în sér'a aceea a pututu asistă la prândiul dela palatu.

La Cernauti Maj. Sa regele destinse multu pe reprezentantul României, ministrul de resboiu generalu Slaniceanu, care merse a-l salută în numele principelui Carol. La audienții a ce i-a datu, monarcul portă marele cordonu al „Stelei României“. La prândiu asemenea avu acestu cordonu, dl Slaniceanu ședea la stâng'a monarcului care conversă cu densus în modu foarte afabilu, adresându-se și către oficerii români din suit'a ministrului colon. Scheletti și capit. Obedenaru; Maj. Sa a conferitu dlui Slaniceanu marea cruce a ordinului Francisc Iosif. În 16 l. c. sér'a se arangă o serbatore populară, unde toate naționalitățile Bucovinei fure reprezentate, jucându în costumurile lor naționale. Mai mare efectu facura țeranii români cu frumoșele țerance de pe la Câmpu-lungu. Maj. Sa a conversatu cu conducătorii tuturor grupelor.

Sciri personale. *Archiducele Iosif* se afla încă totu în stare suferindă, zace în patu, dar conversă cu placere cu cei din giurul seu. — *Archiducele Albrecht* s'a recitu la manevrele din Galiti'a, și acumă zace bolnavu la Viena. — *Primul ministru*, Coloman Tisza, a sositu acasa dela Ostende la finea săptămânei trecute. — *Cei trei ministrii comuni* br. Haymerle, contele Bylandt și Iosif Szlavy, asemenea și ministrii austriaci cont. Taaffe și dr. Dunaievsky dimpreună cu contra-admiralul br. Pöckh, petrecura zilele trecute în Budapesta, spre a se svatui despre budgetul anului viitoru.

Hymen. *Dl Teodoru Gavrisiu*, teologu absolutu de Gherla, la 13 sept. st. n. și-a serbatu cununi'a cu dșor'a Agafta Coza în Lucacesci.

Manevrele din Galiti'a, după afirmarea țăuarilor, n'au multămitu pe monarcul. S'au comis erori colosale, cavaleri'a s'a probatu puțin corespondentore, asemenea și artileri'a, care a fost și reu comandata; numai infanteri'a a meritatu lauda. Se țece, că generalul prusianu Wright, întrebatu despre întariturile dela Cracovia și Przemysl, ar fi respunsu: „Decă vor fi pré bine aparate, se vor pute ține vr'o câteva zile!“

Testamentul lui Avram Jancu. Este sciutu, scrie „Observatoriul“, că asupra eredității gloriosului, neuitatului și acumă, după mörte, intru totu fericitului Avram Jancu, a cursu unu procesu îndelungu, pe care înse Asociațiunea transilvană l'a căștigatu în toate instanțele. A comunică toate peripețiile și stadiile prin care a trecut acelu procesu, este în prim'a linia de competentii organului Asociațiunii, în cât acesta ar află cu cale a se publică respectivele acte, iera decă nu, nu. Altu-ceva este cu testamentul lui A. Jancu din 20 decembre 1850. Scurtu, așa precum este acel testamentu, el ne dá ocaziune să vedemu afundu în sufletul curatu al testatorului, în anim'a sa sfarmata de cele mai amare dureri, totu-odata să pricepem, și óresicum se divinămu (ghicimu) cauzele purtării sale extraordinarie din an. 1852 cu ocaziunea caletoriei monarcului nostru prin Transilvani'a și după aceea în decursul procesului populațiunei muntene pentru proprietățile și drepturile lor pré bine întemeiate. Jancu și cu ai sei se sciau tradati. Testamentul în copia esactă suna așa: *Ultim'a mea vointia.* Unicul doru al vieții mele fiindu, ca să-mi vedu națiunea mea fericita, pentru care după puteri am și lucratu până acumă — durere, fără multu succesu, ba tocmai acumă cu intristare vedu, că speranțiile mele și jertfa adusa s'au prefacutu în nimicu. Nu sciú câte zile mai potu avea, unu feliu de presimțire îmi pare că mi-ar spune, că venitoriul este nesiguru. Voiescu dara și hotaritu dispunu, ca tota averea mea mișcatore și nemișcatore să tréca în folosul națiunei, ca ajutoriu la înființarea unei Academii de

drepturi, tare crezându, că luptătorii cu arm'a legii vor pute scóte drepturile națiunii mele. Cămpeni, 20 dec. 1850. *Avram Jancu* m. p., adv. și prefectu leg.

Canonier'a româna „Grivitiă“, precum semnalaram, a fost primita cu mare pompa în portul Constantia. Întrarea s'a facutu la 6 septembrie st. n., venindu din spre Constantinopolu. Autoritatea locala luase mesuri cuvenite, înca de timpu, pentru primirea primului bastimentu român de resboiu. Când „Grivitiă“ se apropiă de portu, trei salve de artileria o salutara; în acelasi timpu music'a reg. 1 de roșiori și music'a reg. 6 de infanteria cântau marșul militaru român. Îndata ce canonier'a se opri lângă mal, prefectul județiului, colonelul comandatu al garnisónei și primarul orașului mersera pe bordu ca să augureze dlui locot. colonelu Dimitrescu Maicanu ce o comandă, buna venire. Primarul oferi pentru bastimentu o frumoșă cununa de flori. Primarul orașului pregatise pe malu o mēsa ecui-pagiului „Grivitiiei“. Locot. colonelu Dimitrescu Maicanu, însoțitu de oficeri și de câțiva soldati ai bastimentului descinsera. Se redicara toaste pentru marin'a româna, pentru armata, pentru prosperitatea și marirea națiunii. Canonier'a „Grivitiă“, țice „Farul Constantiei“ de unde scótemu acēsta notiția, este unu frumosu și solidu vaporu cu elice. Va fi armata cu două tunuri de 9 la Galati, unde i se va completă ecui-pagiul. Se crede, că este destinata a staționă în portul Constantia.

Sciri din Români'a. *Manolache Costache Epu-reanu*, unul din barbatii de statu ai României, a încetatu din viața. — *Studentii universitari* din București și Iasi avura sâmbet'a trecuta o serbare de înfrățire la Focșani, primari'a acestui orașu li-a pusu la dispozițiune 600 lei. — *Di A. D. Xenopol* ține în sal'a Ateneului din București unu șiru de conferințe asupra unor cestiuni de cea mai înnalta importanția.

Sciri scurte. *In sesiunea cea mai de aprópe a dietei*, precum scrie „Bud. Cor.“ guvernul va vini cu unu proiectu de lege pentru casatori'a civila facultativa. — *Di Iosif Erdeli*, avocatul în Oradea-mare, cu ocașiunea planisării, pentru reformarea noua a cărților funduare-catastrale în Borodul-mare, dându sucursul seu gratuitu, fără diurne advocațiale în decursu de patru zile în pré încurcatele posesiuni ale poporațiunii de acolo, acēsta i aduce multiamita publica. — *Anghin'a difterica* a eruptu și în Gödöllő, ceea ce este cu atât mai neplacuta, de óra-ce și famili'a regēșca are să sosēșca acolo în curēnd. — *Culesul de vii* în delurile dela Buda s'a începutu în joi'a trecuta, mai de graba decât de alta-data, căci strugurii au începutu să putredēșca. — *Archiepiscopul Samassa* din Agria a respunsu prin o filipica fórte aspra ministrului Tréfort, care îl rugase să închida academi'a de drepturi de acolo, spre a-i ușorá astfel înființarea unei universități noue. — *O di trista* a fost sâmbet'a trecuta în Oradea-mare, căci atunce s'a executatu sentinți'a de mórte prin ștrēngu asupra țiganului Mihaiu Orosz, carele a omoritu pe unu omu. — *Vestitul Pausz* s'a escortatu în septemân'a trecuta la Caransebeșu și a fost închisu în temnița de acolo.

Cronic'a lumiei.

Domnul și Dómn'a României în straietate. Domnul a ajunsu în Svițeri'a la 7 septembrie, diu'a naserii principelui de Hohenzollern. La debarcaderul dela Rorschach a fost primitu de principess'a muma, de principess'a și principele ereditar, Leopold de Hohenzollern și de comtes'a de Flandra. De aci, urcându-se 'n trasuri, s'au îndreptatu cătra castelul dela Wainburg, unde erá așteptatu de cătra principele Hohenzollern împreuna cu comtele de Flandra. Sosi și mitropolitul primatu al României, carele a vinitu în adinsu în acēsta

di de serbatóre, pentru a aduce felicitările sale principelui. S'a datu apoi unu prândiu, la care luă parte și mitropolitul. A dóu'a di, la 8 sept., Domnul a primitu în audienția pe tramisul estraordinaru al regelui Bavariei, carele a adusu o scrisóre din partea regelui împreuna cu marele cordonu al ordinului St. Hubert.

Români din Basarabia. Cetimu în „Vointi'a Poporului“: Prin cele mai multe sate române din Basarabia s'a înființatu școle de baieti și de fete în limb'a rusēșca cu profesori rusi; multi din profesori sânt casatoriti cu profesórele în modu obligatoriu. Tóte arhivele școlare, cărțile, atlasele și cărțile române au fost arse séu rupte. Preotii români sânt obligati a învetiá rusēșce în cursu de trei ani, dupa cari apoi vor fi obligati a face serviciul în limb'a rusēșca séu vor fi îndepartati. În școl'a centrala din Bolgrad, ca și prin școlele comunelor bulgare, s'a introdusu limb'a rusa, lasându-se la Bolgrad o catedra de limb'a bulgara. Cum vedemu dar autoritățile rusēșci sciu lucră bine la oper'a de rusificare.

Din Russi'a. Din corespondențele diuarelor straine resulta, că publicul rusu e fórte îngrigitu în privinți'a stării lucrurilor din Asi'a. Mai antăiu negociațiunile cu China relativu la fiesarea fruntariilor; Russi'a face concesiuni considerabile, se spera că ele vor satisfac pe China. O a dóu'a cestiune fórte îngrigitóre este aceea a expedițiunii generalului Skobeieff, dela care nu sânt sciri bune. Armat'a expediționara a luat de basa a operațiunilor sale pozițiunile dela Bani; de acolo a împinsu recunóșcerile sale pâna la Geoktepe, înse a începutu a se retrage; de atunci nu se mai scie nimicu pozitivu. E bine, în Russi'a lips'a de buletinuri de victoria e totdeuna unu faptu semnificativu; esista chiar temere că Skobeieff ar fi suferitu noi înfrângerii. Pres'a rusa cere autorității informațiuni bune séu rele, adevēru fiindu înca preferabilu acestei incertitudini neplacute care domnesce în privinți'a armatei expediționare. Generalul Skobeieff a fost chiamatu la Livadia spre a face unu raportu țarului. Se țice că lucrurile mergu reu.

Revanche! Unu scriitoru magiáru scrie de mai multu timpu articoli în o revista germâna despre literatur'a și cultur'a magiara. Dilele trecute dēnsul ierasi a tramis unu atare articulu la acea revista; înse redactorul i-a înapoiatu manuscriptul, observându-i, că acuma când în Budapesta se procede atât de curiosu față de teatrul germânu, nu i se pare potrivit a face propaganda în Germâni'a pentru literatur'a ungrēșca.

Sciri straine. *Femeile cari omoru*, sub titlu acesta va aparé în curēnd la Paris unu studiu de Alesandru Dumas. — *Buchanan*, renumitul fabricantu al diplomelor de „dr. americanu“, țilele trecute fu arestatu la Canada, și escortatu la Philadelphia, unde i se va intentá procesu criminalu. — *Principele Bismarck* a primitu port-foiul ministeriului de comerțiu, ceea ce însēmaa mare schimbare în cestiunile economice ale Germâniei. — *Irlandesii din America* propunu confrăților de acasa să aprinda Londra, și totu odata le dau îndrumări detaiate cum să execute acestu planu nebuu. — *Din Belgrad* scrie diuarelu „Istok“, că în momentul când principele Carol I se va proclamá rege al României, principele Milan va fi asemenea proclamatu rege al Serbiei. — *Regele Umberto al Italiei* a conferitu „corón'a Italiei“ la 140 oficeri din armat'a italiana cari au luat parte la resboiul Crimeei și cari nu primisera distincțiune cu ocașiunea acestei campanii. — *Principele Alesandru al Bulgariei* pe la 5 octombre se va duce la Belgrad să dé visita principelui Serbiei.

Proprietaru, redactoru respundiatoru și editoru :

IOSIF VULCANU.